

معرفی کتاب

دکتر محمدرضا فخرروحانی^۱

عبدالامیر عزیز القریشی، تاریخ عزاء طویریج، کربلا: العتبة العباسیة، ۱۴۲۹ ق، ۶۸ ص.

معارف، معالم و شعائر حسینی را باید به کهکشانی بی انتها تشبیه کرد که در قلب آن منظومه ادبیات حسینی قرار دارد و البته خورشید همواره پرفروغ این ادبیات مقدس، وجود قدسی حضرت امام حسین علیه السلام است. هیئت های عزاداری، پدیده هایی مردمی، خودجوش و البته با اخلاص بوده که از بطن طبقات اجتماعی به وجود آمده و هر

کدامشان هم سابقه ای خاص خود و جالب برای مطالعه دارند. مطالعات در باره سابقه و ریشه های پیدایش هیئت های عزاداری و برهمن قیاس، تاریخچه پیدایش و تأسیس حسینیه ها هم خود بخش قابل توجهی از جنبه های نفوذگذاری فرهنگی و تأثیرگذاری اجتماعی هیئت های عزاداری حسینی را نشان می دهد.

کتاب حاضر به بررسی جنبه هایی از تاریخ و موقعیت یکی از معروف ترین هیئت های عزاداری کربلا؛ یعنی هیئت عزا طویریج می پردازد. طویریج یکی از شهرک های اطراف کربلا به سمت شرق و در مسیر جاده به سمت شهر حله است. وجه تسمیه این هیئت عزاداری برای این است که از دیرباز، اهالی این شهر از صبح زود روز عاشورا در دسته های بسیار بزرگ عزاداری

۱. استادیار دانشگاه قم (Abumahdi1061@gmail.com)

پیاده و برسرو سینه زنان به سمت کربلا به راه می‌افتند و حوالی ظهر و یا اوایل بعد از ظهر به کربلا می‌رسند. آن‌ها از باب القبله حرم مطهر حسینی وارد شده و از یکی از دروازه‌های شرقی حرم خارج شده و از مسیر بین الحرمین به حرم حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام مشرف می‌شوند.

بر اساس آنچه در این کتاب گفته شده است، اطلاع مکتوب و مستندی از چگونگی پیدایش هیئت عزا طویریج در دست نبوده، اما برخی حدس می‌زنند که احتمالاً ریشه‌های تاریخی آن به زمان سیدرضی، گردآورنده نهج البلاغه حضرت امیر المؤمنین علیه السلام برگردد. در اهمیت این هیئت عزاداری همین بس که دست کم دو نفر از علمای بزرگ شیعه؛ یعنی مرحوم سید مهدی بحر العلوم و مرحوم زین العابدین مازندرانی وجود مقدس حضرت امام مهدی علیه السلام را در میان عزاداران این هیئت مشاهده کردند. بر اساس مستندات مکتوب و شواهد برجای مانده از معاصران، تاریخچه صورت فعلی این هیئت به حدود ۱۴۰ سال قبل برمی‌گردد.

کتاب حاضر به سه بخش تقسیم شده است. پس از بخش مقدماتی و تاریخچه این هیئت، بخش بعدی به حوادث مهمی که بر این هیئت گذشته است، از جمله حوادث خشونت‌بار زمان بعضی‌ها، می‌پردازد. پایان بخش کتاب، آلبومی کوچک از تصاویری از مراسم این هیئت در اماکن مختلف و بخصوص در شهر کربلاست.

